

Rada
Európskej únie

V Bruseli 3. októbra 2022
(OR. en)

13054/22

JAI 1257
VISA 151
MIGR 284
COEST 701

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	30. septembra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. predch. dok.:	12351/22
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualizácia usmernení k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie a 2. poskytnutie usmernení ku kontrolám ruských občanov na vonkajších hraniciach

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2022) 7111 final.

Príloha: C(2022) 7111 final

V Bruseli 30. 9. 2022
C(2022) 7111 final

OZNÁMENIE KOMISIE

- 1. Aktualizácia usmernení k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie a**
- 2. poskytnutie usmernení ku kontrolám ruských občanov na vonkajších hraniciach**

OZNÁMENIE KOMISIE

- 1. Aktualizácia usmernení k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie a**
- 2. poskytnutie usmernení ku kontrolám ruských občanov na vonkajších hraniciach**

1. Rada 9. septembra 2022 prijala rozhodnutie o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (ďalej len „dohoda“)¹. Rozhodnutie Rady nadobudlo účinnosť druhým dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* a oznámení Ruskej federácii. Uvedeným rozhodnutím sa nahradilo rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/333.
2. Rozhodnutím Rady sa pozastavuje uplatňovanie všetkých ustanovení dohody vo vzťahu k občanom Ruskej federácie. Zjednodušenie vízového režimu pre ruských občanov sa neuplatňuje, kým sa pozastavenie nezruší. V dôsledku toho sa na ruských štátnych príslušníkov žiadajúcich o krátkodobé víza budú štandardne uplatňovať všeobecné pravidlá vízového kódexu².
3. Dánsko a krajiny pridružené k schengenskému priestoru – Nórsko, Island, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko – majú s Ruskou federáciou platné dvojstranné dohody o zjednodušení vízového režimu, ktoré kopírujú uvedenú dohodu o zjednodušení vízového režimu. V nadväznosti na rozhodnutie Rady o úplnom pozastavení uplatňovania dohody o zjednodušení vízového režimu sa očakáva, že pridružené krajiny pozastavia svoje dvojstranné dohody na základe svojich príslušných vnútroštátnych postupov. V súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/1500 pozastavilo Dánsko v celom rozsahu uplatňovanie dvojstrannej dohody medzi vládou Dánskeho kráľovstva a vládou Ruskej federácie o zjednodušení udeľovania víz, ktoré nadobudlo účinnosť 16. septembra 2022.
4. Okrem toho vzhľadom na veľmi špecifický kontext, v ktorom konzulárne úrady členských štátov pôsobia, a vzhľadom na celkový kontext nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruskej federácie voči Ukrajine a potrebu podporovať harmonizovaný prístup ku skúmaniu žiadostí o víza v Ruskej federácii, ako aj spoločné riešenia v rámci schengenského priestoru, je vhodné a potrebné poskytnúť členským štátom usmernenia o postupoch a podmienkach udeľovania víz ruským žiadateľom. Tieto usmernenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní koherentnosti, jasnosti a transparentnosti počas konaní o udelení víz, ktoré sa týkajú občanov Ruskej federácie, na každom jednom konzulárnom úrade.
5. Nevyprovokovaná a neodôvodnená agresívna vojna Ruskej federácie voči Ukrajine má ďalekosiahle následky, ku ktorým patrí aj zvýšenie bezpečnostných rizík a hrozieb, ako aj rizík narušenia a ohrozenia verejného poriadku, ktorému čelí EÚ. Konzulárne úrady členských štátov čelia väčším výzvam pri overovaní účelu návštev turistov v porovnaní s inými druhmi cestovania (napr. návštevy rodinných príslušníkov), to platí aj v situácii, keď niektoré členské

---

¹ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

štáty sú svedkami významného zníženia svojich konzulárnych kapacít po tom, ako ruské orgány vyhostili konzulárny a diplomatický personál mnohých členských štátov. Okrem toho naďalej pretrváva vierohodné riziko, že osoby, ktoré tvrdia, že cestujú na účely cestovného ruchu, by mohli propagovať útočnú vojnu Ruskej federácie voči Ukrajine alebo by sa mohli zapájať do iných podvratných činností poškodzujúcich EÚ. Ruskí žiadatelia o víza, ktorí cestujú na základné účely, pričom ide najmä o rodinných príslušníkov občanov EÚ, disidentov, nezávislých novinárov a zástupcov občianskej spoločnosti, by mali mať možnosť vstupu do EÚ. Komisia preto v súvislosti s úplným pozastavením platnosti dohody o zjednodušení vízového režimu odporúča, aby členské štáty pri posudzovaní žiadostí ruských štátnych príslušníkov o krátkodobé víza zohľadnili tieto aspekty:

6. Nedávna eskalácia vojny zo strany ruského vedenia – uskutočnená aj formou vojenskej mobilizácie a zinscenovaných referend v častiach okupovaných ukrajinských území s cieľom pripraviť ich na protiprávnu anexiu Ruskou federáciou – a nebezpečné hrozby použitia zbraní hromadného ničenia vrátane jadrových zbraní viedli k výraznému nárastu príchodov ruských občanov na vonkajšie hranice Únie, ako aj počtu žiadostí o víza a konzultácií týkajúcich sa víz v členských štátoch.
7. V nadväznosti na mobilizačnú výzvu sa značný počet brancov a ich rodín môže rozhodnúť utiecť z Ruskej federácie do EÚ. Nemožno vylúčiť, že ruskí občania, ktorí sa snažia vyhnúť sa mobilizácii a vstúpiť na územie EÚ, predstavujú ohrozenie verejného poriadku, vnútornej bezpečnosti alebo medzinárodných vzťahov členského štátu alebo Únie ako celku. Žiadosti o víza podané týmito ruskými občanmi by mali členské štáty posudzovať individuálne a kontroly ruských občanov na vonkajších hraniciach Únie by sa mali vykonávať koordinovane a tak, aby sa pri nich osobitná pozornosť venovala bezpečnostným rizikám pre členské štáty a Úniu.
8. To si vyžaduje zvýšenú kontrolu pri posudzovaní žiadostí o víza ruských občanov, ako aj mimoriadne dôkladné kontroly na vonkajších hraniciach EÚ. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že intenzívne a koordinované dôkladné kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zaručujú nielen bezpečnosť dotknutého členského štátu, ale aj integritu schengenského priestoru ako celku. Bezpečné vonkajšie hranice sú predpokladom fungovania priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach, ako osobitne zdôraznila Komisia v Schengenskej stratégii³. V súčasnom kontexte treba takisto zdôrazniť, že opätovné zavedenie hraničných kontrol na vnútorných hraniciach musí zostať krajným opatrením. Členským štátom sa pripomína, že v rámci schengenského priestoru by sa mali uprednostňovať alternatívne opatrenia ku kontrolám na vnútorných hraniciach, ako napríklad posilnená policajná spolupráca.
9. Treba pripomenúť, že schengenské víza sa vydávajú na krátkodobé pobyty v trvaní 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia a ako také nemôžu predstavovať dlhodobé riešenie pre ruských občanov, ktorí sa snažia vyhnúť mobilizácii útekou zo svojej krajiny. Týmto nie je dotknuté právo takýchto osôb požiadať o medzinárodnú ochranu podľa právnych predpisov EÚ o azyle ani možnosť požiadať o vnútroštátne dlhodobé víza či povolenia na pobyt.
10. V týchto revidovaných usmerneniach sa skúmajú existujúce možnosti podľa nariadenia 810/2009 (ďalej len „vízový kódex“)⁴ a nariadenia (EÚ) 2016/399 (ďalej len „Kódex

---

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Stratégia na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru“ (COM 2021/277, 2.6.2021).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

schengenských hraníc“)⁵ s cieľom zabezpečiť najvyšší stupeň bezpečnostnej kontroly zo strany konzulárnych úradov a pohraničných orgánov členských štátov pri vykonávaní jednotlivých posúdení žiadostí o víza a kontrol ruských občanov na vonkajších hraniciach Únie.

11. Týmito usmerneniami nie je dotknutý platný právny rámec v oblasti azylu vrátane práva na azyl a zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia ani možnosť členských štátov preskúmať žiadosti o azyl v zrýchlenom konaní a/alebo v konaní prebiehajúcim na hraniciach či v tranzitných priestoroch v súlade s článkom 31 ods. 8 písm. j) a článkom 43 smernice 2013/32/EÚ⁶.
12. Komisia bude neustále preskúmať vykonávanie týchto usmernení s cieľom podporiť rýchle a koordinované opatrenia na úrovni EÚ pri riešení všetkých vznikajúcich výziev. Komisia bude na tento účel podávať správy v rámci integrovaných dojednaní EÚ o politickej reakcii na krízu (IPCR) a zhromažďovať potrebné informácie prostredníctvom siete EÚ pre pripravenosť a krízové riadenie v oblasti migrácie.

I. Aktualizované usmernenia k všeobecnému vydávaniu víz ruským žiadateľom

13. Členské štáty by mali venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu toho, aby sa v súvislosti s každou žiadosťou o vízum preskúmali a správne uplatňovali pravidlá upravujúce otázku právomocí uvedené v článkoch 5 a 6 vízového kódexu, aby sa zabránilo tzv. visa shoppingu medzi jednotlivými konzulárnymi úradmi. Usmernenia k určeniu príslušného členského štátu sú uvedené v časti II kapitole 1 príručky k vízovému kódexu I⁷. Ak členský štát, ktorému bola žiadosť adresovaná, nie je oprávnený v tejto veci konať, mal by vrátiť celú žiadosť aj sprievodné doklady a nahradiť vízový poplatok. Žiadateľ by mal byť nasmerovaný na konzulárny úrad príslušného členského štátu.

a) Príslušný členský štát a územná pôsobnosť konzulárneho úradu pri preskúmaní žiadostí o víza

14. Podľa článku 6 vízového kódexu by mal žiadosti preskúmať len konzulárny úrad príslušného členského štátu, v ktorého jurisdikcii sa žiadateľ oprávnene zdržiava. V nadväznosti na vojenskú mobilizačnú výzvu prezidenta Putina utiekol značný počet ruských brancov do susedných a iných krajín s cieľom vyhnúť sa povolaniu do ruskej armády. Všeobecne sa očakáva, že mnohí sa budú snažiť získať schengenské víza, aby mohli pokračovať v ceste v rámci EÚ. Žiadosti o krátkodobé alebo tranzitné víza podané občanmi Ruskej federácie, ktorí sa nachádzajú v tretích krajinách, ako sú Gruzínsko, Arménsko, Kazachstan, Srbsko, Turecko, Spojené arabské emiráty atď., by preto členské štáty nemali prijímať. Týchto žiadateľov by mali nasmerovať na konzulárny úrad, ktorý je príslušný podľa miesta ich pobytu, čo je zvyčajne v Ruskej federácii. Výnimky možno povoliť na základe článku 6 ods. 2 vízového kódexu a usmernení obsiahnutých v časti II oddiele 1.8 príručky k vízovému kódexu I, a to najmä v prípade ťažkostí a z humanitárnych dôvodov (napr. návštevy rodín v dôsledku náhleho vážneho ochorenia príbuzného žijúceho v EÚ, disidentov, obhajcov ľudských práv). V týchto prípadoch by konzulárne úrady mali preskúmať aj to, či žiadateľ o vízum má skutočne v úmysle zdržiavať sa v schengenskom priestore najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 60).

⁷ Príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu Komisie C(2020) 395 z 28.1.2020, ktorým sa mení rozhodnutie K(2010) 1620 v konečnom znení, pokiaľ ide o nahradenie príručky pre spracovanie žiadostí o víza a úpravu udelených víz (Príručka k vízovému kódexu I).

obdobia. Ak osoby plánujú dlhší pobyt, čo je pri úteku pred vojenskou mobilizáciou pravdepodobné, prípad by sa mal riešiť podľa platných pravidiel pre dlhodobé víza. V tejto súvislosti by konzulárne úrady mali zohľadniť, či je v tretej krajine, v ktorej bola podaná žiadosť o vízum, zaručená ochrana pred vyhostením alebo vrátením.

b) Procesné aspekty na podanie žiadosti v Rusku v súčasnej situácii

Členské štáty čelia významnému zníženiu svojich kapacít na riešenie žiadostí o krátkodobé víza predložených ruskými štátnymi príslušníkmi po tom, ako ruské orgány vyhostili konzulárny a diplomatický personál mnohých členských štátov. Okrem toho celkový kontext ruskej útočnej vojny (zvýšená vojenská akcia Ruska, propaganda, zvýšené bezpečnostné riziká a riziká narušenia verejného poriadku členských štátov) vedie k potrebe zabezpečiť väčšiu kontrolu, pokiaľ ide o ruských štátnych príslušníkov alebo určité kategórie týchto štátnych príslušníkov. Takáto situácia by si mohla vyžadovať prispôsobenie postupov členských štátov bez toho, aby bolo dotknuté zabezpečenie riadneho preskúmania každej jednotlivkej žiadosti. To by sa mohlo dosiahnuť týmito krokmi:

i) Stanovenie priorít pri pridelovaní termínov na podávanie žiadostí

15. V článku 9 ods. 2 vízového kódexu sa stanovuje, že členské štáty môžu od žiadateľov vyžadovať, aby požiadali o stretnutie. Stretnutie sa uskutoční spravidla do dvoch týždňov od požiadavky na stretnutie. V súčasnosti to môže pre členské štáty predstavovať značné ťažkosti z dôvodu nedostatku personálu na konzulátoch väčšiny členských štátov.
16. Komisia sa preto domnieva, že členské štáty by pri pridelovaní termínov mali považovať za menej prioritných žiadateľov, ktorí nemajú nevyhnutný dôvod cestovať.

ii) Lehota, v rámci ktorej sa musí prijať rozhodnutie o žiadosti o vízum

17. Vzhľadom na súčasnú situáciu je potrebné dôkladne preskúmať všetky žiadosti ruských štátnych príslušníkov. Komisia sa domnieva, že členské štáty by mali v prípade potreby v plnej miere využiť možnosť predĺžiť lehotu na prijatie rozhodnutia o žiadosti o vízum na 45 dní v súlade s článkom 23 ods. 2 vízového kódexu.
18. Komisia tiež zdôrazňuje, že vďaka predĺženiu lehoty na prijatie rozhodnutia o žiadostiach pre určité kategórie žiadateľov, t. j. tých, ktorí nemajú nevyhnutný dôvod cestovať, ako sú tí, ktorí žiadajú o vízum na účely cestovného ruchu alebo tí, ktorých cesta nie je naliehavá, by sa mohli prijímať rozhodnutia v kratšej lehote pre tých, ktorí cestujú na nevyhnutné účely alebo sa môžu odvolať na odôvodnený núdzový prípad, ako sa vyžaduje v článku 23 ods. 2a vízového kódexu.

iii) Požadovanie dodatočných sprievodných dokladov alebo obmedzenie druhu dokladov, ktoré sa akceptujú ako sprievodný doklad na účely žiadosti o vízum

19. Bez ohľadu na harmonizovaný zoznam sprievodných dokladov, ktoré majú predložiť žiadatelia v Rusku – vykonávacie rozhodnutie Komisie zo 6. júna 2016 [C(2016)3347 final], a až do jeho prípadnej zmeny by bolo v súčasnej situácii odôvodnené, aby konzulárne úrady členských štátov počas preskúmania žiadostí týkajúcich sa určitých kategórií ruských štátnych príslušníkov požadovali dodatočné doklady s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň kontroly, najmä pokiaľ ide o možné ohrozenie verejnej politiky, verejného poriadku a medzinárodných vzťahov.
20. Ak existujú odôvodnené pochybnosti o pravosti sprievodných dokladov, ktoré predložil žiadateľ, alebo o vierohodnosti ich obsahu, alebo o spoľahlivosti jeho tvrdení, najmä pokiaľ ide o účel jeho cesty, takáto žiadosť sa má zamietnuť v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. b)

vízového kódexu a zaregistrovať vo VIS v súlade s článkom 12 nariadenia o vízovom informačnom systéme (VIS)⁸, čím sa zabezpečí, aby o tom mali všetky konzulárne úrady trvalé záznamy, ako je bežnou praxou v prípade každého zamietnutia žiadosti o udelenie víza.

21. Okrem toho, ak sa žiadosť zamietne na základe článku 32 ods. 1 písm. b) vízového kódexu z dôvodu odôvodnených pochybností týkajúcich sa účelu cesty a sprievodných dokladov alebo tvrdení žiadateľa (napr. tvrdenie, že žiadateľ je študent alebo že ide na pohreb, zatiaľ čo účelom cesty je v skutočnosti cestovný ruch alebo vyhnutie sa povolaniu do armády), a ak to právne predpisy členských štátov umožňujú, možno zvážiť vydanie zákazu vstupu a vloženie zápisu do Schengenského informačného systému (SIS) na účely odopretia vstupu a pobytu v súlade s článkom 24 nariadenia (ES) č. 1987/2006⁹ (ďalej len „nariadenie o SIS II“).

iv) Predchádzajúce konzultácie podľa článku 22 vízového kódexu

22. Členské štáty by mohli z dôvodov ohrozenia verejného poriadku, vnútornej bezpečnosti alebo medzinárodných vzťahov požiadať o to, aby sa s nimi konzultovalo udeľovanie víz ruským štátnym príslušníkom alebo niektorým kategóriám týchto štátnych príslušníkov a v jednotlivých prípadoch namietajú proti udeleniu víza platného pre celý schengenský priestor. V takom prípade, v súlade s článkom 25 ods. 1 písm. a) bodom ii) vízového kódexu, ak sa členský štát, ktorému bola žiadosť podaná, napriek tomu rozhodne vízum udeliť, musí ísť o vízum s obmedzenou územnou platnosťou (platné pre územie členského štátu, ktorý vízum udelil, alebo výnimočne pre územie viacerých členských štátov pod podmienkou, že s tým súhlasia).
23. Členský štát, ktorý žiada o to, aby sa s ním konzultovalo, musí o tom informovať Komisiu podľa článku 22 ods. 3 vízového kódexu.

c) Posudzovanie žiadostí o víza podaných občanmi Ruskej federácie alebo v Rusku

Je dôležité pripomenúť tieto prvky, ktoré sú už zahrnuté v usmerneniach C(2022) 3084 prijatých 5. mája 2022 a C(2022) 6596 z 9. septembra 2022:

24. Vzhľadom na súčasnú hospodársku a politickú situáciu v Ruskej federácii, najmä v nadväznosti na značné pohyby z krajiny motivované mobilizačnou výzvou prezidenta Putina, by členské štáty mali venovať osobitnú pozornosť posúdeniu toho, či žiadateľ predstavuje riziko pre bezpečnosť členských štátov, a určiť, či sú splnené podmienky vstupu v súlade s článkom 21 vízového kódexu a usmerneniami uvedenými v časti II kapitole 6 príručky k vízovému kódexu I. Mali by sa zvážiť najmä tieto prvky:
- i) **Cestovné zdravotné poistenie:** Konzulárny úrad je zodpovedný za určenie toho, či je poistenie predložené žiadateľom primerané v súlade s článkom 15 vízového kódexu. Osobitnú pozornosť treba venovať ustanoveniam článku 15 ods. 5, v ktorom sa od

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1133 zo 7. júla 2021, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 603/2013, (EÚ) 2016/794, (EÚ) 2018/1862, (EÚ) 2019/816 a (EÚ) 2019/818, pokiaľ ide o stanovenie podmienok prístupu k ostatným informačným systémom EÚ na účely vízového informačného systému (Ú. v. EÚ L 248, 13.7.2021, s. 1)

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 4).

konzulárnych úradov vyžaduje, aby sa uistili, či by nároky na plnenie vznesené voči poisťovni boli vynútiteľné v členskom štáte. V prípade zmlúv vydaných ruskými poisťovateľmi by sa takéto poistenie mohlo z dôvodu v súčasnosti platných reštriktívnych opatrení EÚ považovať za neprimerané. V takýchto prípadoch môžu členské štáty od žiadateľov požadovať, aby predložili zmluvy o cestovnom zdravotnom poistení vydané poisťovateľmi mimo Ruskej federácie.

- ii) **Uistenie sa, či žiadateľ spĺňa podmienky vstupu a či sa dá očakávať, že ich bude spĺňať počas celého trvania plánovanej doby platnosti víza:** hospodárska nestabilita, reštriktívne opatrenia a politický vývoj v Ruskej federácii môžu zvýšiť pravdepodobnosť, že žiadatelia časom prestanú spĺňať podmienky vstupu. V takýchto prípadoch by sa malo zväziť udelenie víz s kratšou platnosťou a/alebo víz na jeden vstup namiesto víz na viac vstupov. Osobitnú pozornosť treba venovať článku 24 ods. 2a vízového kódexu, v ktorom sa stanovuje, že dobu platnosti udeleného víza možno v individuálnych prípadoch skrátiť, ak existujú odôvodnené pochybnosti, či budú podmienky vstupu splnené počas celej doby. Vzhľadom na zhoršujúce sa podmienky by členské štáty mali upustiť od udeľovania víz na viac vstupov s dlhou dobou platnosti, keďže nie je isté, či by ruskí občania naďalej spĺňali podmienky vstupu, najmä ak je deklaroványm účelom cesty cestovný ruch.
- iii) **Posúdenie úmyslu žiadateľa opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza, o ktoré žiada, ako sa stanovuje v článku 21 ods. 1 vízového kódexu, bez toho, aby bola dotknutá možnosť udelenia víza s obmedzenou územnou platnosťou z humanitárnych dôvodov:** súčasná situácia v Ruskej federácii môže zvýšiť pravdepodobnosť, že žiadatelia plánujú prekročiť povolenú dĺžku pobytu v EÚ. Ide najmä o prípady tých ruských občanov, ktorí sa snažia vyhnúť sa vojenskej mobilizačnej výzve, a ich rodín. V prípade pochybností o úmysle opustiť územie členských štátov by sa vízum malo zamietnuť. Vízový kódex obsahuje dostatočnú flexibilitu, ktorá členským štátom umožňuje riešiť osobitné situácie a odchyliť sa z humanitárnych dôvodov od niektorých podmienok, ktoré musia byť splnené na udelenie krátkodobého víza (napr. v prospech disidentov, nezávislých novinárov, obhajcov ľudských práv alebo iných zraniteľných kategórií). Členské štáty by mali túto flexibilitu uplatňovať pri plnom zohľadnení potreby zachovať bezpečnosť a mali by starostlivo posúdiť, či sú výnimky opodstatnené, pretože by mali zostať vyhradené pre výnimočné prípady. Samotný povolávací rozkaz alebo odvedenie do armády, či právo na výhradu vo svedomí by sa nemali považovať za dostatočný dôvod na udelenie víz z humanitárnych dôvodov. Vízum s obmedzenou územnou platnosťou sa musí udeliť v súlade s článkom 25 vízového kódexu vždy, keď nie sú splnené niektoré podmienky na udelenie krátkodobého víza (platné na území členského štátu, ktorý vízum udeľuje, alebo výnimočne na území viacerých členských štátov s výhradou ich súhlasu).
- iv) **Posúdenie, či má žiadateľ k dispozícii dostatočné prostriedky na pokrytie nákladov spojených s pobytom:** možno očakávať, že žiadatelia s pobytom v Ruskej federácii už nebudú môcť pri cestovaní v EÚ používať medzinárodné kreditné alebo platobné karty. Tým sa spochybňuje ich schopnosť disponovať dostatočnými finančnými prostriedkami potrebnými na pokrytie nákladov spojených s pobytom, a to najmä v prípadoch, keď sú aktíva vedené na účtoch v bankách alebo iných subjektoch, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ.
- v) **Pri posudzovaní žiadosti o vízum** by konzulárne úrady mali zohľadniť, či sú žiadatelia spojení s osobami alebo subjektmi, ktoré podliehajú reštriktívnym opatreniam EÚ uloženým z dôvodu konania, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť

a nezávislosť Ukrajiny, alebo z dôvodu závažného porušovania ľudských práv na Ukrajine¹⁰, alebo sú takými osobami alebo subjektmi riadení, alebo takými osobám alebo subjektom môžu poskytovať hmotnú či nehmotnú pomoc¹¹. Ak by to tak bolo, malo by sa posúdiť, či sa má udelenie víza zamietnuť na základe článku 32 ods. 1 písm. a) bodu vi) vízového kódexu. V prípade pochybností je mapa sankcií EÚ¹² nástrojom, ktorý môže poskytnúť usmernenie k úplnému zoznamu osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ.

25. Okrem uvedených prvkov a vzhľadom na náročné bezpečnostné prostredie v Ruskej federácii a zvýšený počet Rusov snažiacich sa o vstup do EÚ po vojenskej mobilizačnej výzve by konzulárne úrady členských štátov mali pri posudzovaní žiadostí podaných ruskými občanmi zvážiť nasledujúce prvky.
26. **Je dôležité, aby konzulárne úrady dôkladne overili, či by sa žiadatelia mohli považovať za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť alebo medzinárodné vzťahy niektorého z členských štátov.** V tom prípade by sa vízum malo zamietnuť. V Schengenskom informačnom systéme (SIS) by sa malo overiť, či je žiadateľ osobou, na ktorú bol vydaný zápis na účely odopretia vstupu. Konzulárnym úradom sa odporúča, aby podľa možností a v prípade pochybností postupovali veľmi obozretne, a teda okrem SIS nahliadli napríklad do vnútroštátnych databáz a databáz Interpolu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi jednotlivých členských štátov. Konzulárne úrady by mali mať okrem toho na pamäti, že viaceré členské štáty vyžadujú, aby sa počas skúmania každej žiadosti podanej občanmi Ruskej federácie uskutočnili konzultácie s ich ústrednými orgánmi v súlade s článkom 22 vízového kódexu.
27. Konzulárne úrady by mali počas posudzovania žiadosti o schengenské vízum venovať **osobitnú pozornosť určitým kategóriám ruských žiadateľov** uvedeným v bode 24 písm. v) a bode 26, v prípade ktorých sa pravdepodobnosť potenciálneho rizika považuje za vysokú, pričom rozhodnutia by mali vychádzať z individuálneho posúdenia.
28. Členské štáty by mohli predovšetkým zvážiť to, že v prípade určitých kategórií ruských žiadateľov je vysoko pravdepodobné, že by **mohli predstavovať potenciálnu hrozbu pre medzinárodné vzťahy ktoréhokolvek členského štátu.** Členské štáty by mali preskúmať, či by ruskí žiadatelia o víza, ktorých deklarovaným účelom cesty je cestovný ruch, mohli byť napojení na režim alebo ho inak podporovať, a preto by mohli predstavovať zvýšené riziko, pokiaľ ide o podporu provojnovnej propagandy a/alebo lobovanie v záujme ruskej vlády.
29. Členské štáty by mohli prijať široký prístup k stanovovaniu faktorov, ktoré by mohli mať za následok to, že jednotlivec bude identifikovaný ako **potenciálna hrozba**: v praxi by to mohlo znamenať, že na základe preskúmania individuálnej situácie v súčasnom geopolitickom

---

¹⁰ Rozhodnutie Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014). Nariadenie Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78 17.3.2014, s. 6 – 15).

¹¹ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/1999 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv (Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 13 – 19). Nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv (Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 1).

¹² <https://www.sanctionsmap.eu>; <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

kontexte by možná hrozba mohla viesť k zamietnutiu udelenia víza. Týka sa to najmä ruských občanov, ktorí unikajú pred vojenskou mobilizačnou výzvou.

30. Pokiaľ ide o **ruských občanov, ktorí cestujú na účely cestovného ruchu**, veľmi prísny prístup je odôvodnený, keďže je ťažšie posúdiť opodstatnenosť cesty v porovnaní s inými účelmi (pracovná cesta, návštevy rodiny alebo stretnutie s lekárom). Okrem toho dotknutá osoba nemusí mať žiadne spojenie s osobou nachádzajúcou sa na území členských štátov (napr. na rozdiel od rodinných návštev, služobných ciest alebo vyšetrení u lekára). Malo by sa zistiť, či existujú odôvodnené pochybnosti, pokiaľ ide o spoľahlivosť vyhlásení žiadateľa alebo o jeho/jej úmysel opustiť územie členských štátov pred skončením platnosti víza, o ktoré žiada, pričom v takom prípade sa žiadosti o vízum zamietnu v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. b) vízového kódexu¹³. Členské štáty sa vyzývajú, aby si v rámci miestnej schengenskej spolupráce **intenzívnejšie vymieňali informácie** s cieľom zabezpečiť v rámci možností a v súlade s článkom 48 ods. 1 vízového kódexu harmonizovaný prístup k preskúmaniu žiadostí o víza podaných v Ruskej federácii.
31. Pravidlá stanovené v smernici 2004/38/ES¹⁴ o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov¹⁵ sa uplatňujú naďalej.
32. Treba pripomenúť, že vízový kódex obsahuje odchylné ustanovenia umožňujúce udeľovanie **víz z humanitárnych dôvodov, z dôvodov štátneho záujmu** alebo z **dôvodu medzinárodných záväzkov**. V súlade s článkom 16 ods. 6 vízového kódexu sa môže vízový poplatok odpustiť alebo znížiť, ak to slúži na podporu kultúrnych alebo športových záujmov, záujmov v oblasti zahraničnej politiky, rozvojovej politiky a iných oblastí zásadného verejného záujmu, alebo z dôvodu medzinárodných záväzkov. Takéto ustanovenia by sa mohli použiť na **uľahčenie cestovania novinárov, disidentov, žiakov, študentov a výskumných pracovníkov**, keďže tieto kategórie cestujúcich budú teraz musieť zaplatiť vízový poplatok vo výške 80 EUR namiesto 35 EUR – ak sa tento poplatok neodpustí alebo nezníži v súlade s článkom 16 ods. 2, 4 alebo 5 vízového kódexu. Článok 19 ods. 4 umožňuje, aby sa žiadosti, ktoré nespĺňajú požiadavky, považovali za prípustné, a článok 25 ods. 1 vízového kódexu umožňuje udeľovanie víz s obmedzenou územnou platnosťou napriek tomu, že neboli splnené podmienky vstupu. Týka sa to napríklad žiadostí o víza podaných **disidentmi, nezávislými novinármi, obhajcami ľudských práv a zástupcami organizácií občianskej spoločnosti a ich blízkymi rodinnými príslušníkmi**, ktoré nie sú kontrolované vládou Ruskej federácie a ich blízkymi rodinnými príslušníkmi.
33. Členské štáty by mali uplatňovať tieto výnimky len po dôkladnom posúdení. Je preto na členských štátoch, aby na základe individuálneho preskúmania posúdili, či žiadosti ruských občanov spĺňajú kritériá kategórie „humanitárne dôvody“. Neexistuje žiadny jedinečný súbor dokladov, ktoré by preukazovali, že osoba spĺňa podmienky na udelenie víza z humanitárnych dôvodov, pretože individuálne okolnosti sa príliš líšia a vyžadujú si individuálne posúdenie.

---

¹³ Rozhodnutie o zamietnutí a dôvody, na ktorých sa zakladá, sa žiadateľovi oznámia prostredníctvom štandardného formulára uvedeného v prílohe VI v jazyku členského štátu, ktorý prijal konečné rozhodnutie o žiadosti, a v ďalšom úradnom jazyku inštitúcií Únie. Žiadatelia, ktorým bolo udelenie víza zamietnuté, majú právo na odvolanie.

¹⁴ Smernica 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

¹⁵ Najmä zamietnutie žiadosti o udelenie víza osobe s právom na voľný pohyb sa má považovať za obmedzenie voľného pohybu. Preto musí byť v súlade s požiadavkami kapitoly VI smernice 2004/38/ES, najmä s procesnými zárukami stanovenými v tejto kapitole.

34. Pravidlá stanovené v smernici 2004/38/ES¹⁶ o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov¹⁷ sa uplatňujú naďalej.

d) Odvolanie a zrušenie platných víz ruských občanov

35. Článok 34 vízového kódexu stanovuje pravidlá týkajúce sa zrušenia a odvolania víz. Zrušenie je možné, ak sa preukáže, že v danom čase neboli splnené podmienky na udelenie víza (napr. ak sa zistí, že vízum bolo získané podvodným spôsobom), a odvolanie je možné, ak sa preukáže, že podmienky na udelenie víza už nie sú splnené. Vízum sa napríklad musí odvolať na hranici, ak sa o držiteľovi víza po udelení víza vytvoril zápis v Schengenskom informačnom systéme (SIS) na účely odopretia vstupu a pobytu.

36. Vzhľadom na súčasné okolnosti by členské štáty mali dať konzulárnym úradom a príslušníkom pohraničnej stráže pokyn, aby pri posudzovaní platnosti už udelených víz uplatňovali podrobnejšie skúmanie. Najmä v prípade víz, ktoré sú stále platné, sa členské štáty vyzývajú, aby ich individuálne prehodnotili s cieľom overiť, či podmienky na ich udelenie stále existujú vzhľadom na súčasné okolnosti, alebo či by sa vízum po dôkladnom posúdení nemalo odvolať. Počas posudzovania by sa mali zohľadniť okrem iného tieto aspekty:

- cestovné zdravotné poistenie: či by nároky na plnenie vznesené voči ruskej poisťovni boli vynútiteľné alebo nevynútiteľné z dôvodu reštriktívnych opatrení uložených zo strany EÚ na určité hospodárske subjekty (pozri bod 23 písm. i) o cestovnom zdravotnom poistení),
- úmysel opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza: najmä pokiaľ ide o ruských občanov vo veku 18 – 60 rokov, ktorí by mohli byť povolaní zo zálohy a pokúsili by sa vyhnúť povolávacím rozkazom na mobilizáciu,
- bezpečnostné aspekty: či už vzhľadom na súčasné okolnosti, a najmä na vojenskú mobilizáciu v Ruskej federácii, pre víza, ktoré boli vydané pred vojenskou mobilizáciou a ktoré sú stále platné, už nie sú splnené podmienky na ich udelenie v súlade s článkom 34 ods. 2 a článkom 21 ods. 3 písm. d) vízového kódexu. Ak existujú dôvody na zrušenie/odvolanie, takéto rozhodnutie môže prijať príslušník pohraničnej stráže alebo konzulárny úrad bez ohľadu na to, ktorý členský štát vízum vydal. Orgán by mal zodpovedajúcim spôsobom informovať členský štát, ktorý vízum vydal, označiť vízovú nálepku príslušnou pečiatkou a v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS¹⁸ vložiť informácie o zrušení/odvolaní do vízového informačného systému. Osoby, ktorých vízum bolo odvolané, majú právo odvolať sa proti tomuto rozhodnutiu.

37. Prijali sa reštriktívne opatrenia¹⁹ týkajúce sa zákazu vstupu občanov Ruskej federácie na územia členských štátov alebo ich tranzitu cez tieto územia. V tejto súvislosti obsahuje SIS zápisy o občanoch, na ktorých sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ a ktorým sa zakazuje vstup do

¹⁶ Smernica 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

¹⁷ Najmä zamietnutie žiadosti o udelenie víza osobe s právom na voľný pohyb sa má považovať za obmedzenie voľného pohybu. Preto musí byť v súlade s požiadavkami kapitoly VI smernice 2004/38/ES, najmä s procesnými zárukami stanovenými v tejto kapitole.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS).

¹⁹ Pozri najmä: rozhodnutie Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014, s. 16) a nariadenie Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014, s. 6).

schengenského priestoru alebo pobyt v ňom. Členské štáty by mali v súlade s článkom 34 ods. 2 a článkom 21 ods. 3 písm. c) vízového kódexu **odvolať víza**, ktoré boli takýmto občanom udelené pred nadobudnutím účinnosti zákazu cestovania a ktoré sú stále platné, keďže podmienky na ich udelenie už nie sú splnené. Informácie o odvolanom víze sa musia vložiť do VIS v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS. Odvolanie by sa malo držiteľovi víza oznámiť v súlade s článkom 34 ods. 6 vízového kódexu.

38. Členské štáty by mali zaujať prísny prístup aj pri **prehodnocovaní víz**, ktoré už boli udelené ktorémukoľvek občanovi Ruskej federácie, vychádzajúc z podobných zásad, ako sa uplatňujú pri posudzovaní nových žiadostí o víza podaných občanmi Ruskej federácie: väčšia kontrola ruských štátnych príslušníkov založená na **opätovnom preskúmaní individuálnej situácie v súčasnom geopolitickom kontexte by mohla viesť k tomu, že jednotlivec bude identifikovaný ako potenciálna hrozba**. Ak sa preukáže, že podmienky na udelenie víza už nie sú splnené, členské štáty by mali odvolať víza, ktoré boli udelené takýmto občanom a ktoré sú stále platné, v súlade s článkom 34 ods. 2 a článkom 21 ods. 1 vízového kódexu. Informácie o odvolanom víze sa musia vložiť do vízového informačného systému (VIS) v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS. Odvolanie by sa malo držiteľovi víza oznámiť v súlade s článkom 34 ods. 6 vízového kódexu. Vízum odvolávajú v zásade príslušné orgány členského štátu, ktoré vízum udělili. Odvolať ho môžu aj príslušné orgány iného členského štátu, pričom v tomto prípade sa o takomto odvolaní informujú orgány členského štátu, ktoré vízum udělili. Vízum by sa napríklad malo odvolať na hranici, ak sa držiteľ víza stal od udelenia víza predmetom zápisu v SIS. Osoby, ktorých vízum bolo odvolané, majú právo odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu.
39. Okrem toho treba pripomenúť, že podľa článku 30 vízového kódexu **samotnou držbou víza nevzniká automaticky právo na vstup do schengenského priestoru**. Predloženie platného víza, ktoré už bolo udelené občanovi Ruskej federácie, preto nemá vplyv na povinnosť členských štátov vykonávať komplexné hraničné kontroly s cieľom overiť splnenie podmienok vstupu stanovených v článku 6 Kódexu schengenských hraníc a zabezpečiť, aby bol vstup odopretý, ak tieto podmienky nie sú splnené.

e) Platné dvojstranné dohody s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti

40. V nariadení o vízach²⁰ sa stanovuje spoločný zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc EÚ, a zoznam krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti. Tieto zoznamy sú uvedené v prílohách k nariadeniu o vízach.
41. Okrem toho sa v článku 6 ods. 1 písm. a) nariadenia o vízach stanovuje, že „[č]lenský štát môže ustanoviť výnimky z vízovej povinnosti [...], pokiaľ ide o: a) držiteľov diplomatických pasov, služobných/úradných pasov alebo špeciálnych pasov“. V súlade s článkom 12 musia členské štáty oznámiť opatrenia, ktoré prijímú podľa článku 6 nariadenia o vízach, a Komisia tieto opatrenia uverejní pre informáciu.
42. Na to, aby bolo rozhodnutie Rady o úplnom pozastavení uplatňovania dohody účinné, musia členské štáty pozastaviť uplatňovanie dvojstranných dohôd s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti, ktoré umožňujú bezvízový styk pre držiteľov služobných a špeciálnych pasov Ruskej federácie, a takéto pozastavenia uplatňovania oznamovať Komisii.

---

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39).

43. Členské štáty zabezpečujú uplatňovanie a účinnosť reštriktívnych opatrení EÚ aj v prípade, ak sú v platnosti dvojstranné dohody s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti.

f) Vykonávanie a informovanie verejnosti

44. Tieto operačné usmernenia majú členským štátom pomôcť pri vybavovaní všetkých žiadostí podaných občanmi Ruskej federácie bez ohľadu na miesto ich pobytu.

45. Postúpenie týchto usmernení na všetky svoje konzulárne zastúpenia na celom svete by bolo v kompetencii ústredných orgánov členských štátov.

46. Členské štáty sú naďalej zodpovedné za informovanie širokej verejnosti o úplnom pozastavení uplatňovania dohody (článok 47 ods. 1 vízového kódexu).

g) Nadväzné opatrenia v rámci miestnej schengenskej spolupráce

47. V súlade s článkom 48 ods. 1 vízového kódexu budú delegácie EÚ v rámci miestnej schengenskej spolupráce koordinovať a organizovať pravidelné výmeny informácií o vykonávaní týchto usmernení a monitorovať správne uplatňovanie zmien vyplývajúcich z úplného pozastavenia uplatňovania dohody. Správy zo stretnutí, ktoré sa zaoberajú vykonávaním týchto usmernení, by sa mali zasielať ústredným vízovým orgánom členských štátov v súlade s článkom 48 ods. 5 vízového kódexu, ako aj Komisii.

II. Usmernenia o kontrolách ruských občanov na vonkajších hraniciach podľa Kódexu schengenských hraníc

48. Je na zamestnancoch vnútroštátnych orgánov pohraničnej stráže, v prípade potreby s podporou stáleho zboru agentúry Frontex, aby pri vykonávaní kontrol na vonkajších hraniciach v jednotlivých prípadoch posúdili všetky aspekty týkajúce sa splnenia podmienok vstupu, a to bez ohľadu na miesto, z ktorého ruský občan, ktorý chce prekročiť vonkajšiu hranicu, prichádza.

49. Podľa článku 8 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc musí cezhraničný pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach podliehať dôkladným kontrolám zo strany príslušníkov pohraničnej stráže s cieľom overiť, či štátni príslušníci tretích krajín spĺňajú podmienky pre vstup stanovené v článku 6 ods. 1 uvedeného kódexu. V osobitnom kontexte nezákonnej agresie Ruskej federácie voči Ukrajine je nevyhnutné, aby príslušníci pohraničnej stráže na všetkých hraničných priechodoch na vonkajších hraniciach posudzovali jednotným spôsobom, či ruský občan prekračujúci vonkajšiu hranicu spĺňa podmienky pre vstup do schengenského priestoru, aby sa zabránilo tomu, že žiadateľovi, ktorému jeden členský štát vstup odoprel, iný členský štát vstup udelí.

50. V prípade, že príslušníci pohraničnej stráže na základe individuálneho posúdenia dospjú k záveru, že ruský občan nespĺňa všetky podmienky vstupu, vstup do schengenského priestoru by sa mal zamietnuť v súlade s článkom 14 Kódexu schengenských hraníc.

51. Podľa článku 6 ods. 1 písm. e) Kódexu schengenských hraníc je jednou z podmienok vstupu štátnych príslušníkov tretích krajín to, že daná osoba sa nepovažuje za **hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokolvek členského štátu**. Vzhľadom na súčasnú geopolitickú situáciu, vojenskú mobilizáciu v Ruskej federácii a vplyv týchto udalostí na stabilitu a bezpečnosť Únie a jej členských štátov by pohraničné orgány mali vykonávať intenzívne individuálne preskúmanie potenciálneho zvýšeného bezpečnostného rizika, ktoré predstavuje vstup občana krajiny, ktorá vedie vojnu v Európe, do

schengenského priestoru. S cieľom vykonať takéto individuálne posúdenie by príslušníci pohraničnej stráže mali vykonať najmä dôkladný pohovor s ruským občanom, ktorý chce vstúpiť do schengenského priestoru. Okrem kontroly na základe údajov z cestovného dokladu by sa mala vykonávať systematická kontrola s použitím odtlačkov prstov v Schengenskom informačnom systéme s cieľom odhaliť aj zápisy o osobách, ktoré používajú falošnú alebo neznámu totožnosť.

52. V tejto súvislosti, a berúc do úvahy geopolitický kontext, by príslušníci pohraničnej stráže mali zohľadniť aj to, či by povolenie vstupu ruského občana do schengenského priestoru v čase, keď sa ich krajina pôvodu zapája do nezákonnej vojenskej agresie voči kandidátskej krajine EÚ, mohlo vážne poškodiť medzinárodné vzťahy jedného alebo viacerých členských štátov. Vzhľadom na dodatočnú pracovnú záťaž v dôsledku takejto posilnenej kontroly sa členské štáty vyzývajú, aby pohraničnej strážni na dotknutých vonkajších hraniciach presunuli ďalších zamestnancov.
53. Zvýšená kontrola však nesmie viesť k odopretiu vstupu osobám, ktoré majú oprávnený záujem opustiť Ruskú federáciu a vstúpiť do schengenského priestoru. Orgány pohraničnej stráže členských štátov by mali venovať osobitnú pozornosť najmä ruským občanom, ktorí sú obhajcami ľudských práv, disidentmi alebo nezávislými novinármi a ukážu sa na hraničnom priechode na vonkajších hraniciach. Orgány pohraničnej stráže sa vyzývajú, aby posúdili žiadosti týchto osôb o vstup aj vzhľadom na článok 6 ods. 5 písm. c) Kódexu schengenských hraníc, ktorý umožňuje povoliť vstup štátnym príslušníkom tretích krajín z humanitárnych dôvodov, a to aj v prípade, že títo štátni príslušníci tretích krajín nespĺňajú jednu alebo viacero podmienok stanovených v článku 6 ods. 1. To isté by malo platiť pre ukrajinských občanov, ktorým bola nanútená ruská štátna príslušnosť po okupácii ich regiónu, ak môžu preukázať svoje predchádzajúce ukrajinské občianstvo.
54. Ak sa vstup ruského občana zamietne z dôvodu, že sa považuje za hrozbu pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť členských štátov, členský štát, ktorý odoprel vstup, môže na základe samostatného individuálneho posúdenia zväziť aj prijatie rozhodnutia podľa vnútroštátneho práva o zákaze vstupu a pobytu a vložiť zápis na tento účel do Schengenského informačného systému v súlade s článkom 24 nariadenia o SIS II. Trvanie zákazu vstupu prijatého podľa vnútroštátneho práva by malo byť úmerné hrozbe. Vloženie zápisu do SIS bráni osobe, ktorá sa považuje za hrozbu pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť, vstúpiť do schengenského priestoru cez iný hraničný priechod toho istého alebo iného členského štátu. Do zápisu sa musí vložiť úplný súbor biografických údajov osoby, ako aj jej odtlačky prstov a fotografie.

Povinnosti dopravcov

55. Podľa článku 26 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a smernice 2001/51²¹, sú dopravcovia (t. j. každá fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca profesionálne prepravu osôb vzdušnou, vodnou alebo pozemnou cestou) povinní okamžite prevziať zodpovednosť za štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým bol odopretý vstup na územie jedného z členských štátov a ktorých títo dopravcovia dopravili na vonkajšiu hranicu. Okrem toho dopravcovia, ktorí prepravujú cestujúcich leteckou alebo námornou dopravou alebo autobusom po pevnine, sú povinní prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa presvedčili, že štátny príslušník tretej krajiny je držiteľom cestovných dokladov potrebných na vstup na územie členského štátu, a podliehajú prípadným pokutám, ak overenie takýchto dokladov nebolo dostatočné.

---

²¹ Článok 26 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda (Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 1), a smernica Rady 2001/51/ES z 28. júna 2001, ktorou sa dopĺňajú ustanovenia článku 26 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 (Ú. v. ES L 187, 10.7.2001, s. 45).

56. Je preto dôležité, aby dopravcovia boli pri overovaní držby cestovných dokladov potrebných na vstup naďalej ostražití. Členské štáty sa vyzývajú, aby dopravcom v tejto súvislosti ponúkli praktickú podporu s cieľom obmedziť počet ruských občanov prichádzajúcich bez takýchto cestovných dokladov.
57. Ak je platné vízum odvolané a cestujúcemu sa z tohto dôvodu odoprie vstup, alebo napriek tomu, že vízum, ktoré bolo predložené pri nástupe do dopravného prostriedku, je síce stále platné, ale na základe celkového posúdenia podmienok vstupu sa cestujúcemu vstup odoprie, dopravcovia sú naďalej povinní zaviesť osobu naspäť do krajiny, z ktorej bola prepravená, alebo do krajiny, ktorá cestovný doklad vydala, alebo do inej tretej krajiny.

